

Uppsala och nakenkultur

Uppsala är en viktig plats – även i svensk naturisthistoria. Det första skyltade nakenbadet öppnades i Piteå 1970. Under 1970-talet kom flera nakenbad, på Öland (Ekerumsbaden) och i Värmland (Sandviken i Persberg, Filipstads kommun). Ytterligare några platser tillkommer under 1970-talet. I Uppland Tallparken i Öregrund och Fjällnora öster om Uppsala.

1975 börjar Svettis vid Svandammen i Uppsala inomhusbad med *gemensamt* nakenbad några timmar i veckan. Det är första gången i Sverige som sådant bad ordnas utan att en förening har hyrt badtid åt sina medlemmar. Det är två studenter som arbetat med att övertyga Studenthälsans styrelse om gemensamt nakenbad – Svettis hade nakenbad men olika dagar för kvinnor och män.

Under sommaren 1997 gjorde Uppsala kommun, som äger Fjällnora friluftsområde, ett försök att flytta bort nakenbadet från sjön Ramsen. Man iordningsställde ett nytt bad, i sjön Trehörningen, nordväst om det stora textilbadet. Man var till och med så förutseende att en ny Fjällnora-broschyr trycktes med ett ”nytt naturistbad” inlagt på kartan.

Men badfolket på nakenbadet protesterade, vi skrev namnlistor som lades fram för kommunens representanter. – Och protesterna tog skruv. Kommunen backade, nakenbadet fick vara kvar vid sjön Ramsen. Och det nya badet, ”inne i vassen”, vad göra med detta? Jo, det fick bli ett hundbad – och är så än i denna dag.

På hösten 1997 startade vi Naturistföreningen Badstugan för att ordna inomhusbad i Delfinen, Håga by. Badtiden var kl 8-10 lördag morgon.

Snart flyttade vi till Gottsundabadet, lördag kl 16-18. Ett stort bad med barnbassäng, bubbelpool och ångbastu. Och en stor vattenrutschkana.

Vi hade problem att boka cirkus ett bad per månad, de kommunala styresmännen menade att endast ett bad i taget fick bokas. Vi ville bekantgöra ett schema för hela terminen. Vi kände oss diskriminerade, informella grupper kunde boka genom intern turordning, så att de kunde bada – och fira födelsedagar – varje vecka.

På den tiden fanns flera naturistföreningar som verkade i närområdet. Vi fick hjälp av Rullsand och Mälardalen, som bokade bad åt oss. En ytterligare fördel var att vi då kunde publicera badtiderna i Tillsammans. Vi hade blivit nekade detta då Badstugan inte var ansluten till SNF.

Det visade sig att av dem som kom och badade med oss, var 50% redan medlemmar i SNF-anslutna föreningar.

2004 beslutade vi att bilda Nakenkultur och började samarbeta med SNF. Men Badstugan var kvar och de naturister som ville bada med oss hade där en billig hemvist, Badstugan hade ingen årsavgift, en erlagd badavgift räknades som årsbetalning.

Nakenkultur hade även ambitioner att vårda nakenkulturens materiella arv. **Sol Hälsa Glädje, en bok om naturismen i Sverige**, gavs ut 2005 på Författares bokmaskin.

Gottsundabadet höjde hyreskostnaden drastiskt, vi flyttade till Svettis vid Svandammen där Studenthälsan fortfarande huserade. Vi hade förresten två medlemmar som besökt nakenbadet 1975 då där fanns tider för gemensamt nakenbad att tillgå.

Badstugan och Nakenkultur samarbetade och vi kunde erbjuda ett varierat program. Vi vårdade och värnade om nakenbadet på Fjällnora. Vi hade en städdag

på våren och vi hade en del föreningsstämmor där. Vi hyrde en gång den lilla bastun och kunde nakenbada vid Fjällnoras brygga. Vi hyrde en gång den gillestuga som då fanns i anslutning till serveringen.

Vi ordnade inomhusbad under den något kallare årstiden. Vi hade fester med grillning eller pizzamiddag, bastu och brasafton samt övernattnig i olika lägergårdar. Och vi ordnade studiebesök med guidnig i Tropiska växthuset i Botaniska trädgården. Tre studiebesök, allt som allt.

Vi ordnade två nakenvandringar i Uppsala och en i Paradiset söder om Stockholm samt två vandringar med övernattnig i Skottvång. Dessutom ett deltagande i en vandring runt Återvallsträsket med utgående från SFF:s stugby. Höjdpunkten var 2009 med en lägervecka med nakenvandringar på norra Gotland på inbjudan av Gunlis och Keith Samuelson.

2020 drabbades värden och även vår verksamhet av pandemin. Det började med att vi kontaktades av kommunens tjänstemän som helt sonika meddelade att nakenbadet på Fjällnora skulle stängas, skyltarna skulle tas bort, hänvisning till nakenbadet skulle upphöra.

Det var med andra ord och inga visor.

Det visade sig att kommunen omedelbart innan hade fastställt en badplatsplan där kommunen *i samråd med naturistföreningarna* skulle utreda nedläggning/flyttning av nakenbadet.

I och med pandemin hade läget blivit akut, man förutsåg en invasion av barnfamiljer som väntades komma till Fjällnora och då fanns ingen plats för något nakenbad. Ej heller någon tid för något samråd, tydligen ...

I alla fall, vi stretade emot så gott vi kunde, vi fick starkt stöd av UNT och kulturredaktören Sakine Madon som i liberal anda värnade om nakenbadet på Fjällnora.

Aftonbladet skrev att även politikerna i Uppsala ville att nakenbadet skulle vara kvar. Vi hade ett samråd 2021, det enda som tjänstemännen ville ha av oss var förslag på en ny plats för nakenbadet. Vi hade inget sådant förslag – och tjänstemännen hade heller inget.

Det blev ingen stängning! 2023 svarade tjänstemännen att man fortsatte att se över fördelningen av badplatserna på Fjällnora vilket inbjuder till olika tolkningar. – Samtidigt har Fjällnora övergått till att vara naturreservat vilket sannolikt innebär att inga storartade förändringar av naturgeografin kan bli aktuella.

Sammantaget ser vi fortsatt bevakning av Fjällnora nakenbad som en mycket viktig uppgift för Nakenkultur. Badstugan är nu nedlagd och existerar ej som förening. Istället har vi sjösatt UppsalaNaturist, en intressegrupp (utan medlemsavgift) för att i samråd med Nakenkultur bevaka Fjällnora nakenbad.

Vid andra tillfället räknade vi in åtta personer varav fyra kom från andra föreningar. Ett par som kom sent fick 50% rabatt, vilket innebar att vi inte fick full kostnadstäckning – men nästan ...

Sammantaget var dock inte resultatet i Almungebadet särskilt glädjande. Styrelsen funderar på om vi ska fortsätta att ordna bad i Almunge. Det är flera saker – utöver den dåliga uppslutningen – som är mindre bra:

- Avståndet till Uppsala, 27 km landsväg
- Den påtvingade uppdelningen i Dam och Herr (gememensamma omklädningsrum, dusch och bastu med sporthallen i samma byggnad, endast i själva simhallen kan vi ha gemensam naturism.
- basturna är mycket små, fyra sittande betyder fullsatt.

Vi fortsätter att undersöka om det finns något alternativ där kostnaderna inte är avskräckande. Vi vill förstås bada i Uppsala och inte utsocknes. Dessutom är det så att våra grannkommuner är så om sig att de hyr ut till lägre taxa till sina egna föreningar medan vi från Uppsala skulle få betala en högre hyra.

Styrelsen beslutade i december att t v inte boka något nytt bad i Almunge.

Istället skall föreningen undersöka om det finns någon alternativ verksamhet – när nu tillgången på inomhusbad där vi kan hyra badtid är så begränsad.

Föreningsinformation:

NakisPosten har utkommit med fyra nummer.

Föreningsbrev 2023 04 17

Styrelsemöten

2023 09 17 per epost

2023 10 24 per zoom.

Nakenkulturs webbsida finns under Naturistens Handbok

<https://naturistenshandbok.wordpress.com/2022/11/09/nk/>

Där finns även årsmötesprotokoll och styrelseprotokoll.

Undersida: **Nakis' STYRELSE (KODORD)** – särskilt kodord behövs för att öppna

NakisPosten finns på särskild sida

<https://naturistenshandbok.wordpress.com/2020/12/25/np/>

Anders Aronsson har utarbetat en folder om Naturismen med adressuppgifter till Nakenkultur. Foldern finns att ladda ner på Nakenkulturs webb: **Nakenkultur Info folder**

<https://naturistenshandbok.wordpress.com/nakenkultur-info-folder/>

Uppsala 2024 00 00

Jörgen Johansson

Eva Livingstone Strand